

ТОШКЕНТ КИНОСТУДИЯСИДА БИР КУН

Уй олдидagi ярим доира шаклида қўйилган столлар позе-матлар билан тўла. Ойиқ дастурхонлар устидagi мева со-линган ваазалар жойлашган. Шампанскйларнинг жумуш қо-ғозлари ялтирар, сўйилган тарвузларнинг қизилли нажилла-ри ва хушбўй хидли қовуларнинг ошқоқ тилимлари товлар-эди. Ўзбекистоннинг сажий деҳқони етиштирган турли-

уйга халол меҳнат билан гиёҳсиз қоқ-қуруқ чўлини бўстонга, пахта қонига айлантирган, колхоз ишлаб-чиқаришининг ил-горларини янги жойда, янги ҳовлида бошланган бахтли ҳаёт билан табрикланган учун меҳмонлар келишган.

Меҳмонлар орасида колхозчиларни ўз сан'атлари билан мамнун қилиш учун қолган Ўзбекистон сан'ат усталари ҳам бор. Ташоабчилар аввқ билан рақосанининг ўйинига ҳа-моҳанг равишда қарсақ чаладилар, унинг яна бир неча марта рақсга тушиб беришини илтимос қиладилар. Бу ёш рақ-қоса халқаро ёшлар фестивалининг лауреати Халима Коми-лова эди. Унинг ўрнини машҳур артист Тамара Хоним ола-ди. У қоройсча қўшиқни ижро этади. Ташоабчилар қадрдоқ меҳмонларини, Тамара Хонимни узоқ вақтгача қарсақлар билан олқинлайдилар.

Тамара Хонимнинг қоройсча ашула ва рақсни моҳирона ижро этиши, унинг ҳаракатларидаги ноаниқлик, латофат ва овозидаги ёқимлилик меҳнатсевар колхозчиларнинг замирига аввқ қўлади.

Мана майсазорда ўзининг савлатли кийимида Отелло пай-до бўлади. Отелло ролида бутун дунёдаги энг яхши ижроичи, СССР халқ, артисти Абдор Хидойтов, У Отелло монологини аўр маҳорат билан ўқийди.

Мирзачўлини забт этган қўлиб колхозчилар машҳур ар-тист ижросидаги Отелло образидан гоёт таъсирланидилар, унинг ҳарбир сўзини аўр ҳаёжон билан тинглайдилар, ҳа-ракатларини диққат билан кузатадилар.

Оператор К. П. Кровин, режиссёр А. И. Бек-Назаров ҳам-да артистлар бутунги ижодий ишнинг натижаларини қизғин муҳонада қиладилар. Муаллафланган кадрларнинг муваффа-қият билан суратга олинганлигидан гоёт мамнун бўладилар.

Операторлар фильмин суратга олишда уни табиий ва реал чириниш учун бутун чораларини кўридилар. Фильмда мамлакатимизнинг сувсиз қўллари ва дашти-биёбонларини пахтазорларга, гўзал водийларга, боғи-бўстонларга айланти-риш учун қўрашаётган қаҳрамон халқимизнинг буюк ижодий кучи, ғайрати, ташаббуси тўла акс этдирилган. Шунингдек «Шоҳи сўзана» кинофильмида республикамизнинг энг хушманзара, қиройли жойлари, пахтазор далавлар акс этдирилган. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматидаги доимий бераётган ердами туфайли бадавлат ва маданий ҳаёт кўчирётган колхозчиларнинг ҳаёти яққол кўрсатилган.

Киностудия ходимлари фильмин суратга олмақдалар.

туман мевазор қўшиқига оловдек кўринади. Байрам таро-наси аввқда: кўнжик, мусаффо осмонга буй чўган қиёз чирпиқлиги янги тоиларнинг кўзга ёрқин ташлангани; ёш дарахтлар қаторининг майсазорни девордек ўраб олгани—бу-тун табиатнинг гузаллиги нишода шодлик, тетилик туйғу-ларини кўзгатади. Броқ нима учун бу ерда ҳечким кўрин-майди? Ташвишланманг, ҳозир байрам қатнашчилари ҳам пайдо бўлади. «Тайёрланинг!», «Бошладинг!» деган жаран-ли овоз эшитилади-ю. ҳаммаёқ жойланади.

Янги солинган уйдан гангур-гангур гаплашиб чиқаётган меҳмонлар хушчақчақ хаёллашадилар. қуноқ кулги кўта-рилади. Қадонли, забардаст қўллар бўстонга қисқлади. қад-дон дўст колхозчилар бир-бирлари билан самимий қўришади-лар. Броқ яна «Қайтарилсин!» деган овоз эшитилади. Яна меҳмонлар уйга киришадиган янада жойлироқ, янада хуш-чақчақ гурунглашиб майсазорга қиришга тайёрланадилар.

Бу Тошкент бадий ва хроникал фильмлар киностудия-сида суратда олинган «Шоҳи сўзана» рағдор бадий фильмнинг охириги кадрларини суратга олиш пайти.

Ююрида тасвирланган манзара колхозда ўтказилаётган ҳовли тўйининг тантанасини акс эттиради.

Янги солинган, байрамчасига безатилган, кенг-кўл уйга ёш колхозчи Деҳқонбой ва унинг қаллиги Ҳафизалар кўчиб кирадилар. Бу уйни колхоз правлениеси фондаторона меҳнат қилганликлари учун партия ва комсомол қайиригига жавобан янги ерларни ўлаштириш учун Мирзачўлга келган ёш кол-хозчиларга совға сифатида тандим қилмоқда. Мана бутун бу

Ўзбекистон ССР халқ артисти Тамара Хоним қоройс кўшиқини ижро этмоқда.

Шу билан бутунги муаллафланган суратга олиш ишлари тамомланади. «Шоҳи сўзана» фильмининг суратга олиш ишлари асосан тамом бўлди. Тошкент кино-студияси ишлаган бу рағдор бадий фильм тевда Иттифоқимиз экранларига чиқади. Фильм катта ижодий коллек-тивнинг ҳамкорлигида яратилмоқда. Булар орасида Арманистон ССР халқ ар-тисти, Сталин мукофоти лауреати А. И. Бек-Назаров, режиссёр Ю. В. Шерба-ков, сценаристлардан Борис Лескин ва Николай Ронков ўртоқлар бор. Сценарий Сталин мукофоти лауреати, ёзу-чи Абдулла Қаҳҳорнинг «Шоҳи сўзана» пьесаси асосида ёзилган. Фильмин суратга олишда Ҳамза номли Ўзбек Дав-лат академик драма театри ва Муиний номли музикали драма театрининг отоқ-ли артистлари иштирок этадилар.

Мавлон ролини Ўзбекистон ССР халқ артисти Шукр Вурхон, Ҳайроби ро-лини Ўзбекистон ССР халқ артисти За-мира Хидойтова, Холисо ролини Ўзе-кистон ССР халқ артисти Лутфиқоним Саримсонова, шунингдек бош рольлардан Деҳқонбой билан Ҳафиза ролини Ўзе-кистон Давлат театршунослиги институ-тини битиручилардан Асил Ҳўжаев ва Ноила Отаулдоева ўртоқлар ижро этди-лар.

Текст ва фотолар М. Розенкранцники.

Ҳафиза ёшлар фестивалининг лауреати Халима Комилованинг рақсини суратга олиш пайти.

Мирзачўлини ўлаштирган пахтакорлар орасида СССР халқ артисти Абдор Хидойтов Отелло монологини ўқимокда.

Пахтани машина блан теришни тўғри уюштирайлик

бегона ўтлар йўқотилиши зарур, айни вақтда баргларини тўқинида самолёт ерда-мида ёки ерининг ўзиди дориланадиган далавлар ҳам аниқланиши керак.

Ҳарбир механик-ҳайдовчи бригада ва участкаларга бирктилиши, у ҳар кунин неча гектар ерининг пахтасини териб, ҳар гектар ердан қанча пахта топириши ло-зимлигини билиши лозим. Вунинг учун ҳарбир колхозда пахта йиғим-терим иш-лари плани тузилиши лозим.

Дала ва хирмонларга борадиган йўл ва кўприклар, айвон-бостирмалар, тар-зай ва транспорт воситалари ремонт қи-лини, ҳарбир терим машинаси учун 2—3 тадан шолчалар тайёрлашни, гўза баргларини тўқинида ишлатиладиган за-ҳарли дорилорлар келтирилиши лозим.

Ҳарбир далачиллик бригадасида тах-мин 10 тонна пахтага лойиқ айвон-бо-стирма ва битта кўсак чўвини машинаси бўлиши маъқул. Шунда ёнғир ёққан пайтларда пахтани намдан сақлаш ва кў-сак чўвини машинасини бегўхтон иш-латиши мумкин бўлади. Хирмон майдони ҳам 0,15 — 0,20 гектар катталида бў-лиши лозим. Шунда унга ўрта ҳисоб билан 10 тонна пахтани 10 сантиметр қалинлигида ёйиб кўритиш мумкин бў-лади.

Барча тайёрларлик ишлари гўза бар-ларини тўқини бошлангунча тугалла-ниши керак.

Терим машиналарини уюмли иш-латишнинг муҳим шартларидан бири, гўза баргларини ўз вақтида тўла тўқиб олиш-га ҳар жиҳатдан боғлиқдир. Гўза барг-лари яхши тўқилса, баргининг кўн шираси машина шпиндельларига юймайди, демак машина тез-тез тўхтаб турмайди, пахта кўн терилади, афлос бўлмайди, кўсак-ларнинг етилиши ва пахтанинг очилиши тезлашади. Шунинг учун гўза барглар-ини ўз вақтида тўқини алоҳида эътибор бериш керак.

Терим ишларининг муваффақияти кўп жиҳатдан машиналардан фойдаланиш тартибига ҳам боғлиқ. Илгор тақриб-а, пахта терим машиналарини аниқли дала-чиллик бригадаларига бирктиб қўйиш маъқул эканини кўрсатади. Агар дала-чиллик бригадаси кичик — пахта майд-он 40 — 50 гектар бўлса бундай бри-гадаларнинг иккитасига 2 — 3 та терим машинаси бирктирилиши, агар дала-чил-лик бригадаси йирик бўлса, бунда битта бригаданинг ўзига 2 — 3 терим маши-насини бирктириш керак.

Битта ёки иккита далачиллик бригадаси-га бирктирилган машиналар участкада-га бўлиниб юборилмасдан, бир участкада ишлатишлари, шу участканинг пахтасини териб бўлгандан кейин, биргаликда қў-вини участкага ўтишлари керак. Бу ҳолда участка бўлиниб, ҳарбир машина учун алоҳида майдон ажратиб берилади. Машиналар участкаларга шу тартибда ишлатилганда механик-ҳайдовчиларнинг иш сафитини назорат қилиб туриш, шу билан бирга машиналарга техник қаров ва техник хизмат ишларини яхшилаш мумкин бўлади.

Пахта терим машиналари блан иш-лаш учун далачиллик бригадалари ҳар-

бир машинага 5 кишини бирктириб қўяди. Булардан 4 киши шолча ёёб бункерини бустатади, пахтани аравага юклайди, тракторга сув қўяди, ерга тўқилган пах-таларини теради, бир киши арава ҳайдай-ди.

Машинада терилган пахтани тозалай-диган кўсак чўвини машинаси хирмонда ишлатилади ва бунга ҳам 3 — 4 киши бирктирилади. Кўсак чўвини машинаси турган жойда тарозу ва тарозон бўлади. Тарозон ҳарбир терим машинасидан те-рилган пахтани алоҳида ва тозаланган пахтани алоҳида қорайди. Тарозонга ишхори МТС томонидан тўланади. У, тортилган ҳарбир тонна пахта учун 2 сўм 50 тийин олади. Машина блан бир-инчи терим пахтанинг 50 — 60 про-центи очилганда бошланади. Пахтаси ма-шина блан терилгандан участканинг қи-сқини кўл блан теришга йўл қўйилмай-ди. Акс ҳолда машиналарнинг иш уюми пасаёйи кетади.

Машиналарнинг кетидан юриб терилмай қолган пахталарини териб бориш керак. Машина даладан чиқиб кетгандан кейин ерга тўқилган пахталарини териб олаб уларни ҳам тозалаш зарур.

Пахта тозаланиш тўғри уюштириш ҳам гоёт катта аҳамиятга эга. УПХ — 1,5 маркази кўсак чўвини машинасининг яхши ишлатиш учун уни биринчи тоза-лашда ҳар соатда 400 — 500, иккинчи тозалашда 700 — 800 килограмм пахта тозалайдиган қилиб сошлаш керак. Ёрга тўқилган пахта блан кўсакдан терилган пахтани аралаш тозалашга мулкоро йўл қўйиш ариали эмас, акс ҳолда махсулот сифатининг пасаёйиши мумкин.

Терим дарида машиналарнинг тўх-товсиз ишлатиш учун уларга техник қар-ровни уюштириш ҳам муҳимдир. Маши-наларнинг ҳар кун тартиби равишда тек-ник қаровли ўтказиб туриш керак. Механик-ҳайдовчилар иш бошлангундан олдин машиналарни бутун детал ва узел-ларини ечиниб қўздан кечиринишлари, қалин-қўстарини бўлса тўғрилай, тузатиб, сўғрига ишга чиқишлари зарур.

Бригада механиклари машиналарнинг техник қаровни устидан контроллик қи-лишлари, бу ишда механик-ҳайдовчилар-га доим ердан беришлари лозим. Кўма ремонт мастерскойлари доим далада ишларини, графини асосида терим агре-гатларига техник хизмат кўрсатишлари зарур.

Пахтани машина блан териш тадбири давлат аҳамиятга эга бўлган катта иш-дир. Бу ишнинг муваффақияти колхоз, совхоз ва МТСларнинг пахта теримига пухта тайёрлашлик тўғрисидаги ва иш-ни тўғри ташкил этабилишларига боғ-лиқ.

Колхозчилар, совхоз ишчилари, ме-ханализаторлар, қишлоқ хўжалик мутах-исислари бутун кун ва воситаларини тўла ишга солиб, пахтачилликда энг сермеҳнат иш — пахта теримининг ҳам кўпроқ ма-шиналаштиришга эришмоқлари лозим.

И. ДАВИДОВ.
Союз НИХИ илмий ходими.

Республика маданият Уйи ҳаваскорларининг совғаси

Республикамизнинг 30 йиллик юби-лейи шарафига республика маданият уйининг коллективини қизғин тайёр-ларлик кўрмоқда. Маданият Уйида мулти-ақс равишда ишлаб турувчи кино, фото, радио, адабиёт каби 11 га яқин тўғара-ларнинг фаолияти республикамизнинг ишонли юбилейини мубосиқ совғалар блан кўтиб олишга қаратилган. Буни дра-ма ҳамда ёнғир-тикув тўғарақларнинг олиб бораётган ишларида яққол кўриш мумкин.

Ҳамза номли театрининг артистлари-дан Р. Муродов бошчилиги қилаётган драма тўғарақининг коллективини ҳозир В. Раҳмоновнинг «Юрак сирлари» ко-медиясини сахнага қўйиш учун тайёрла-моқда. Шунингдек турман драматурги Х. Мухтарнинг «Жамол» деган бир пар-дали пьесасини сахналаштириш учун ҳам тайёрларлик ишлари олиб боришмоқда. Драмадаги воқия колхоз ҳаётидан оли-нган бўлиб, ёш шоир Камол ва колхозчи қиз Жамолнинг севгили ҳамда колхоз раиси Сафарова билан улар ўртасидаги муносабатлар ҳиноя қилинади. Пьесани (русчадан С. А. Азамов таржима қилган) музикали драма сифатида сахнага қўйиш кўзда тутилди. Бундан хор, балетлар-ини ҳам маданият Уйининг ҳаваскорлари ижро этадилар. Ашула текстларини шоир Ғайратий раҳбарлиги қилаётган адабиёт тўғарақининг аъзоларидан Р. Ҳудойбергенов, С. Салоҳидинов, С. Тур-сунхўнаева ўртоқлар ёган.

Вичу-тикув тўғарақи маданият Уйи-даги энг катта тўғарақлардан бўлиб, унинг 6 группасида 300 га яқин аъзо бор. Тўга-

ран аъзоларининг кўпчилигини уй-ўрғор ишлари билан шуғулланувчи хотин-қизлар ташкил қилади. Тўғарақ 8 ойда турли фасондаги кўйил, шим, ностон тичуки, кўлда ва машинада гул тичуки, биничини каби чевариларини тайёрлаб чиқаради. Шу тўғарақдан етишиб чиқарилган Шед-рина ҳозирги вақтда маданият Уйида, Маҳмудова Калини районидида Ленан номли, С. Исломова эса Буденний номли колхозларда тўғарақларга раҳбарлик қилмоқдалар. Тўғарақ аъзолари Ўзе-кистоннинг 30 йиллик юбилейига эўр тайёрларлик кўрмоқдалар. Масалан, аъ-золардан М. Пронинко Ўзбекистон ССР-ининг гербинини ўқиб тамомлади.

Ҳаваскорлардан туйилган концерт бригадаси ҳамда драма тўғарақ аъзолари турли муассаса ва корхоналарга тез-тез чиқиб, концерт бериб турадилар. Янгида ҳаваскорлик тўғарақининг аъзолари Пуш-нин номли Маданият ва истироҳот боғи-да, Тошкент районидидаги Сталин номли, Жданов номли колхозларга қиқиб Абдулла Қаҳҳорнинг «Шоҳи сўзана» ко-медиясини муваффақият билан қойиш қилишлар. Бош рольларини ижро этган М. Исломов, С. Аҳмедов, Х. Раҳмонова, М. Аҳмедова, Р. Умарова каби ўртоқлар колхозчиларнинг ҳурматига сазовор бўй-дилар. Шунингдек ўртачирчиқ райони-даги Сталин номли, Ворошилов номли колхоз аъзолари ҳам маданият Уйи ҳавас-корлари томонидан берилган концертни эўр қиқичиш билан тамоша қиладилар.

Н. РИХСНЕВ
Я. МИРЗАЕВ.

Сан'атшуносликка оид илмий асарлар

Ўзбекистон сан'ати тарихи институ-тининг илмий ходимлари «Ўзбекистон сан-ати тарихи очерклари» циклидаги учта илмий асарни тугатдилар.

Бу циклга кирган «Ўзбекистон музи-ка тарихи очерклари» сарлавхали илмий иш Ўзбекистон ССР Давлат наشريётига топширилди.

Янгида «Ўзбекистон тасвирий сан'ати тарихидан очерклари» китобининг муҳо-камаси бўлиб ўтди. Бу муҳим илмий-те-ишриш иш устиди Ўзбекистон сан'ати тарихи институтининг илмий ходими М. В. Моноц сапат музейининг илмий ходими С. М. Кручковская, расом В. Н. Нердин, Н. М. Абрамова ва айрим бўлимлар бўйича Е. А. Чернявский, ёш танилчи В. Мейхерис ўртоқлар ижодий ҳамкорликда ишладилар. Революциягача бўлган ўзбек тасвирий сан'ати тарихига оид кириш исминин тарих фанлари қан-длати Т. Пугаченкова ёган. Китобни ёзуви М. И. Шенердин тахрир қилади.

Бу муҳим илмий асарин муҳонада қилишда Ўзбекистон ССР халқ расом-лари В. Кайдалов, И. Икромов, Ўзбеки-стон ССРда хизмат кўрсатган сан'ат ар-боби, скульптор А. Иванов, расом Маф-т, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясидан этнография тарихи институтининг илмий ходими Сухарева ва бошқа ўртоқлар иштирок этадилар.

Музокалар жуда қизғин ўтди. Му-ҳокама қатнашчилари асардаги ноаниқ жойларини тузатиш, бўш чиққан ерларни тўлдирш, айниқса ўрта Осиёнинг Рос-сияга қўшилгандан сўнг рус расомла-рининг ўрта Осиёдаги ишлари, уларнинг ўзбек маданиятга кўрсатган самаралар таъсирини негротиб еритиш ҳақида яхши тақлифларни ўртага ташладилар.

Муҳокамада сўзга чиқадилар «Очерк-лар»даги назмчиларини тугатиб, уни ишар этиш зарурлигини таъкидладилар. Асарини босиб чиқаришда Ўзбекистон расомларининг асарларидан кенг фой-даланиш тавсия қилинди.

Н. МЕЛАМЕД.

Илмий ходимлар диссертация ёкламоқдалар

Тошкент темир йўл транспорт итис-не-рларни институтининг ўқитувчилари тех-ника фанлари қандайдиги деган унвои ол-тин учун диссертация ёкламоқдалар. Кейинги бир-икки йил ичиди институ-тининг 10 хизматчисида илмий даража берилди. 15 ўқитувчи ўзининг қандайдиги диссертациясини тамомлади. Булар орасида И. Одиқўнаев, В. И. Вильямов, А. Г. Федоров, А. П. Сущенко ўртоқ-

лар бор. Ф. И. Воронев, Н. А. Агизов, А. П. Любимовров каби 10 киши до-иторлик диссертациясини тамомлаш ол-диди туришти.

Институтнинг илмий ходимлари ва ўқитувчилардан 6 киши Москва олий ўзув юрталарининг биринчи аспирант-расига, 2 киши Ўзлар министрлиги Бойш Винармаси хузуридаги иккинйилик докторантурага юборилди.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Шахтёрларнинг эҳтиёжлари қондирилсин

Сўнгги йилларда Оҳангарон шахрида қўллаб уй-жой бинолари, маданият са-ройи, клублар, мактаблар қурилди. Ша-ҳар аҳолиси тинимай ўсиб бормоқда. Шу билан бирга аҳолининг илаш нарсалар-ига бўлган талаби ҳам кун сайин орти-моқда.

Аммо Оҳангарон шахар Совети ижро-ли комитети (раиси ўртоқ Мариничев) шахтёрларнинг моддий ва маданий та-лабларини тўла қондирш тўғрисида етарли тахкурлик қилмаёттирлар. Қуйи-дақи фактлар бунни очиб кўрсатади.

Социалистик шахардада сув таъминоти яхши эмас. Кўпчица сув ажратувчи ко-лонналар бузилиб, аҳоли бир неча кун-лаб сувсиз қолади ва сувни узоқ жойдан келтиришга мажбур бўлади. Қанақалич кўчасида 4 та сув ажратувчи колонна бор, лекин уларда камдан-кам сув бўлади. Бу кўчада яшовчилар бошқа кўчадан сув келтиришлар. Бундай аҳвол сув-насос етказиш ҳолатларининг бебарорлиги оқибатида ко бормоқда. Шахтёрлар ҳо-лати суз ажратувчи колонналар ва суз қирларни механизмларнинг нормал иш-лашини таъминлаш, бузилганларини дар-ҳол тузатиш ишига камхафсалилик блан қараб келимоқдалар.

Мана, кўз ҳам яқинлашиб қолди. Шу кунларда ремонт ишларини қарачиқан-дан ҳам тезлаштириш керак. Шунга қара-май шахардаги уй-жой (бинолари) жуда секин ремонт қилинмоқда. Ўзбекистон кўчасидаги 3-ччи уйнинг томи, ички ва тақини сувоқларни секинроқ нетган. Уй на-пштал ремонтга муҳтож. Худди шундай бино ва уйлар Киров кўчасида ҳам уч-райди. Бу уйларнинг агалари «Ўзеб-утоль» трести коммунал бўламининг бош-лиги Попоован ўз уйларини ремонт қи-либ берилишини бир неча бор сўрадилар. Аммо ўртоқ Попов бу ҳақли талабларга шу вақтгача иккинй эътибор бермай кел-аётган.

Теинишот посёлкисиди 40 мингдан ор-тиқ киши яшайди. Бу ерда ҳаммом йў-қидиган посёлка аҳолиси ювниш учун социалистик шахардадан ҳаммомга қатнайди. Шунингдек Теинишот блан со-циалистик шахарча ораси бир неча кило-метрлик йўл бўлишга қарамай, автобус қатнови йўлга қўйилмаган.

Шахтёрларнинг маийш эҳтиёжларини қондирш мақсадиди шахардада бу йили маийш комбинат қурилиши мўлажалла-нган эди. Комбинат қурилиши учун етар-ли маблаг ҳам ажратилган. Аммо шахар қурилиш бошлиғи ўртоқ Прушинский «ишга кучи етишмайди» деган баҳона блан ханувагача қурилишнинг бошлашга қиришгани йўқ.

Оҳангаронда етидўзлик мастерской йўл, йўришни терини блан ишхор айл-ниб газ суви топиб бўлмади, чунини газ суви блан сафдо қилиш бўлмади, кеч қираб олишга қўлқўз бенквали. Шаҳар-нинг ченклариди эса кундузи ҳам то-пилмади — у ерларда газ суви будвала-ри очилмаган.

Қўғина шахтёрлар ўз шахсий авто-машина ва мотоциклларига эга. Улар-нинг машина ёки мотоцикллари бузилаб қолгудек бўлса, шахарда ремонт масте-рской йўқ.

Оҳангарон шахар аҳолисининг ҳозир-ги энг зарур эҳтиёжлари шунлардан ибор-ат. Шахтёрлар шахар ижроли комитет-ти раҳбарларидан ваъда эмас, балки ама-лий иш кутадилар.

Ф. ПЕТРОВ.

СОВЕТ ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНING РУМИНИЯДА БУЛИШИ

БУХАРЕСТ, 28 август. (ТАСС). Н. М. Шверник бошчилигидаги Совет ҳукумат делегацияси кеча Констанца шаҳри ва портда бўлиб, шаҳардаги саноат корхоналари ҳамда давлат муассасаларининг ишлари билан танилди. Совет ҳукумат делегациясининг а'золари қишлоқ хўжалик тақриб станциясида ҳам бўлишди.

Руминия Халқ Республикаси Министрлар советининг раиси Г. Георгиу-Деж, Министрлар совети раисининг биринчи ўринбосари А. Могорорш, касабасозлар Марказий советининг раиси С. Морару, қишлоқ ва ўрмон хўжалиги министри К. Попеску ва СССРнинг Руминиядаги элчиси Л. Г. Мельников Совет ҳукумат делегациясини билан бирга бордилар.

СОВЕТ ҲУКУМАТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ БУХАРЕСТДАН ЖУНАБ КЕТДИ

БУХАРЕСТ, 29 август. (ТАСС). Руминиянинг овоз қилинганига ўн йил тулишини байрам қилишда қатнашган Совет Иттифоқи ҳукумат делегациясини Бухарестдан ўз Ватанига жўнаб кетди. Делегация составида—Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг а'золига кандидат, ВЦСПС раиси Н. М. Шверник (деlegation бошлиғи), Молдавия ССР Министрлар Советининг раиси Г. Я. Рудь ва генерал-полковник Ф. И. Голыковлар бор.

Аэродромда Совет ҳукумати делегациясини Руминия Халқ Республикаси Министрлар советининг раиси Георге Георгиу-Деж, Буюк миллат мажлиси президиумининг раиси Петру Грозю, Руминия ишчи партияси Марказий комитетининг биринчи секретари Георге Апостол, Министрлар совети раисининг биринчи ўринбосари Иосиф Кишиневский ва Александр Могорорш, Министрлар совети раисининг ўринбосари Эмиль Боднареву, Руминия ишчи партияси МК Сн. сий бюросининг а'золига кандидат Думитру Колну, таъши ишлари министри Симон Бугин, касабасозлар Марказий советининг раиси Стеллан Морару, жамоат таъшилотларининг вакиллари ва пойтахтнинг кўп меҳнаткашлари кузатиб кетдилар.

Шунингдек Совет ҳукумати делегациясини СССРнинг Руминиядаги элчиси Л. Г. Мельников ва Бухарестдаги совет элчихонасининг дипломатик состави, ҳамда Хитой Халқ Республикасининг Руминиядаги элчиси Ван Ю-пин, халқ демократик мамлакатлари дипломатик ваколатхоналарининг бошлиқлари ва а'золари ҳам кузатишди.

Совет олимлари Италияга жўнаб кетдилар

СССР Фанлар академиясининг профессорлар И. Ю. Писарев, И. И. Кузнецов ва иқтисодий фанлар кандидати В. Рябушинлардан иборат делегация 28 августда Римга жўнаб кетди. Совет олимлари аҳоли масалалари юзасидан 31 августда Римда очиладиган халқаро конференцияда қатнашадилар. Улар илмий докладлар қиладилар. (ТАСС).

Ўқитучиларнинг август кенгашилари

Областизмининг шаҳар ва районларида ўқитучиларнинг август кенгаши бўлиб ўтди. Бу кенгашларда мактабларда ўқув-тарбия ишларини янада яхшилаш, қаратилган масалалар кенг муҳокама қилинди. Докладчилар ва музокарачилар сўзга чиқиб, нотиқларнинг нутқлари асосида мактабларда ўқув-тарбия ишларини тобора яхшилаш юзасидан қишлоқ таъдбирлар белгиланган қарорлар қабул қилинди.

ОКТАБРЬ РАНИОНИДА

Кенгашида район халқ маориф бўлимининг мудири ўртоқ Ил'ёсов «1953—54 ўқув йилининг якулини ва мактабларда ўқув-тарбия ишларини янада яхшилаш таъдбирлари» ва район партия комитетининг секретари ўртоқ Шойсломов «Район мактабларининг ўқувчилари ўрта-сида тарбиявий ишларини яхшилаш чоралари» ҳақида доклад қилиди.

Докладчилар ва музокарага чиққан ўртоқлар районда ўтган ўқув йилида умумий-маъбурий таълим ҳақидаги Комуний амалга ошириш, ўқув-тарбия ишларининг сифатини яхшилаш, политтехника таълимининг жорий қилиш, ўқитучиларни соғий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаб, уларнинг маълумоти оширини соҳасида жиддий ютуқлар қўлга келтирилганини алоҳида ўқитиб ўтдилар.

Шу билан бирга, ўтган ўқув йилида бу соҳада муҳим камчиликларга ҳам йўл қўйилганлиги кенгашида очиб ташланди. Район халқ маориф бўлими ва айрим мактаб директорларининг ўз ваазифаларига мас'улиятсизлик билан қараганликлари орасида районда умумий-маъбурий таълим йўналиши тўла амалга оширишда жиддий камчиликларга йўл қўйилди. Баъзи мактабларда ўқув-тарбия ишларининг яхшии ушлартирилмаслиги орасида бир қисм болалар ўқилиши ташлаб кетди, район бўйича 2000 ўқувчи ўз синфида иккинчи йилга қолди. Бундай ярамас ҳолатлар райондаги 111, 41, 119-чи мактабларда кўпроқ содир бўлди.

Юридик камчиликлар шунинг учун содир бўлди, район халқ маориф бўлими мактаб директорлари, илмий бўлим мудири ва ўқитучиларга нисбатан талабчанлигини бўшаптириб юборган. Буларни ўқувчилар билан бериш ва уларни коммунистик руҳда тарбиялашга оид бўлган энг муҳим масалаларни ҳал қилишда ишчиларни кўрсатмаган, унинг инспекторлари эса, амалий иш қилиш ўрнига, ҳархил маълумотлар тўлаш, қарор лойиҳалари ва ҳисоботлар тузишдан нарига ўтмагандилар.

Германия Коммунистик партияси правлениеси секретариатининг баёноти

БЕРЛИН, 28 август. (ТАСС). АДН агентлигининг билдиришича, Германия Коммунистик партияси правлениесининг секретариати секретариат а'золаридан Фриц Рише ва Юпп Ангелфортнинг қамоққа олинишидан кейин ҳарбир кишига аён бўлиб қолдики, Аденауэр конституцияни очикдан-очик бузиш йўли билан Германия Коммунистик партиясини раҳбарлиқдан маҳрум қилмоқчи бўлади.

ГКП правлениесининг секретариати меҳнаткашларини Фриц Рише, Юпп Ангелфорт ва Ледвонинг дарҳол овоз қилишларини талаб этишга чақиради.

ГБСП Марказий Комитетининг АҚШ Коммунистик партияси Миллий комитетига юборган телеграммаси

БЕРЛИН, 28 август. (ТАСС). «Нейес Дейчланд» газетаси бугун ГБСП Марказий Комитетининг АҚШ Коммунистик партияси Миллий комитетига юборган телеграммасининг текстини босиб чиқарди.

Германия Демократик Республикаси меҳнаткашлари, дейилди телеграммада, АҚШ Коммунистик партиясининг таққилишидан қаттиқ ғазабланишди. Партиянинг энг асосий элементар принципларига қарши қўйилган ҳужумлар, америка халқининг конституция билан таъинланган қўққларига етказилган зарари ва фашизм сари қўйилган жиддий қадамдир.

Биз бундай таққилишга қарши энг қаттиқ норозилик билдирамыз ва сизга қардошларча бирдамлик кўрсатамыз ҳамда сизни қўллаб-қувватлаймиз, деб ишонтирамыз.

Германиядаги фашизм ҳудди ҳозирги вақтда АҚШдагидек, барча демократик кучларга қарши ўз террорини ишчилар синфининг партиясига ҳужум қилишдан бошлаган эди. Коммунистик партия та-

ққилингандан кейин, касабасозлар ва бошқа демократик таъшилотлар тугатилган ҳамда иккинчи жаҳон урушига бемалол тайёргарлик бошланган эди. Бу уруш инсониятга беҳисоб офат келтирди.

Таърибга ўргатилган, империалистик доиралар янги ҳарбий авантюраларга интилаётган бўлсалар, улар меҳнаткашларнинг тинчликка бўлган иродасини бостириш учун меҳнаткашларнинг демократик ҳуқуқлардан маҳрум қиладилар...

Америка монополиястик капитали америка халқининг демократик ва эрксевар традицияларини поймол қилмоқда. АҚШ ҳуқуқдор доиралари жаҳонга ҳоким бўлишдан иборат ўз планларини амалга оширишга уриниб, фашизмни рағбатлантирмоқдалар. Улар Аденауэр ҳукумати билан иттифок бўлиб, Габрий Германияда герман милитаризмининг қайтадан куралиштириш қўққларига қарши вақтдан вақтга қўққларни таъқиб қилмоқдалар.

Антикоммунистик насас ва маккартизм америка халқидида прогрессив ва тинчлик интилишларини бостираолмайди.

Швеция Компартияси Марказий комитетининг АҚШ Коммунистик партиясига юборган телеграммаси

СТОКГОЛЬМ, 28 август. (ТАСС). «Ню даг» газетасининг хабар берилишича, Швеция Коммунистик партиясининг Марказий комитети АҚШ Коммунистик партиясига бирдамлик билдириб телеграмма юборган.

«Қадри ўртоқлар, — дейилди телеграммада, — демократия душманлари томонидан жиддий ҳаф таъқиб қилинганлиги мубосабати билан биз АҚШдаги барча коммунистларга қардошларча бир-

дамлик назор қиламыз ва уларни таъриблаймиз. Биз биламыки, сиз фашистларнинг ҳуруқларидан қўқиб қолмайсиз, тинчлик ва демократия сиёсати учун курашини давом этдиразис ҳамда кучайтиразис».

Телеграммада АҚШда Компартиянинг ва барча демократик ҳамда тинчликсевар кучларнинг таъқиб қилиниши Швециядаги тинчлик ва демократия тарафдорларини ғазаблантирди, деб таъкидланади.

СЛОВАК ХАЛҚ ҚЎЗҒОЛОНИНING 10 ЙИЛЛИГИ

БРАТИСЛАВА, 28 август. (ТАСС). Словакиянинг пойтахти Братислава байрамдигидек безатилган. Чехословакия республикаси ва СССРнинг бирга қўқиб қилинган Давлат байроқлари шамолда қилшмоқда. Бу байроқлар икки қардош халқ бўлимас дўстлигининг символдир. Биноларнинг олди қисмида «Совет Иттифоқи билан ҳаминҳат бўлиб, халқларизмининг мустақам бирлиги асосида социализм ва тинчлик сари олға!» деган шiorлар ёзилган.

Бугун Братиславада гитлерчи оккупантларга қарши словак халқ қўзғолонининг 10 йиллигига бағишланган тантаналар бошланди.

Ана шу шонли кун байрамда қатнашган учун Братиславага ишчилар ва таъқилларнинг делегациялари, жамоат таъқилларининг вакиллари келдилар. Ҳурматли меҳмонлар орасида Словакиянинг гитлерчи босқинчилардан озод қилиш учун олиб борилган жангларнинг иштирокчилари — СССР словянкари комитетининг а'зоси, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони С. Ковпак бошчилигидаги

совет делегацияси, шунингдек СССРнинг Чехословакиядаги муваққат ишлар вакили П. Г. Крекотьен ҳам бор.

Эрта билан неча минглаб меҳнаткашлар юзасидан Чехословакия Коммунистик партияси ва ҳукуматининг республика президенти А. Запоточкий бошчилигидаги делегациясини кутиб олдлар.

Кундан Братиславадаги байрамдигидек безатилган Миллий театрида Словакия миллий кенгашининг халқ қўзғолонини 10 йиллигига бағишланган тантанали мажлиси бўлди. Бу мажлисда президент А. Запоточкий, баш миносир В. Широний, Чехословакия Компартияси Марказий комитетининг биринчи секретари А. Новотный, К. Вацлик, С. Ковпак бошчилигидаги совет делегациясининг а'золари, СССРнинг Чехословакиядаги муваққат ишлар вакили П. Г. Крекотьен ҳозир бўлишди.

В. Широний словак халқ қўзғолонининг 10 йиллиги тўғрисида доклад қилиди.

Мажлис қатнашчилари гоят баланд руҳ билан совет халқига таъриб телеграммаси қабул қилишди.

Чехословакия—совет дўстлиги союзининг делегацияси Ўзбекистонга келди

Четэллар билан маданий алоқа қилучи Бутуниттifoқ жамаиатининг тақлифига мувофиқ Совет Иттифоқида меҳнат бўлабтиш чехословак-совет дўстлиги союзининг делегацияси 29 августда Тошкентга келди. Делегация шу Союз Марказий комитетининг секретари Мария Матейкова бошчилигида қилмоқда.

Аэродромда делегацияни шаҳар жамоатчилигининг вакиллари, четэллар билан маданий алоқа қилучи Ўзбекистон жамаиатининг хондилари кутиб олдилар.

Четэллар билан маданий алоқа қилучи Ўзбекистон жамаиати правлениесининг раиси Т. Жўраев меҳмонларини саломий таъриблади. Чехословак-совет дўстлиги союзининг

делегациясининг раҳбари Мария Матейкова жавоб нутқида Ўзбекистон меҳнаткашларига саломий салом топширди ҳамда чехословак ва совет халқлари ўртасидаги дўстликнинг мустақамлашганини бугун дунёда тинчликнинг янада мустақамлашганига ёрдам беради, деб ишонч билдирди.

Чехословак — совет дўстлиги союзининг делегацияси Ўзбекистонда бирнеча кун туради. Делегация республика меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишди саломат корхоналарига, қоллоқларга ва маданий-оқартуш муассасаларига боради. Суратда: Чехословак—совет дўстлиги союзининг делегацияси Тошкент аэропортида. (У.ТАГ) А. ЛВАРЬЯНОВ фотоси.

БОЛГАРИЯДА ШАХТЁРЛАР КУНИ

СОФИЯ, 29 август. (ТАСС). Бугун болгария халқи шахтёрлар кунини байрам қилмоқда.

Халқ ҳокимияти йилларида Болгарияда тошкўмир ва конруда саноати кўп марта ўсди. 1953 йилда Болгария шахтёрлари мамлакатда 1948 йилдагига нисбатан қарийб икки баравар кўпроқ ва 1939 йилдагига нисбатан деярлик тўрт баравар кўпроқ тошкўмир бердилар. Темир рудаси чиқарилиши 1953 йилда 1948 йилдагига нисбатан олти баравардан кўпроқ, мис рўда чиқариши эса 5,4 баравар ортди. Шахтёрлар ва конлар янги техника билан таъминланди. Ишларни механизациялаш шахтёрларнинг меҳнатини аяча енгиллаштирди ва уларнинг меҳнат умумини оширди.

Халқ ҳокимияти шахтёрлар тўғрисида катта таъхирлик қилмоқда. Кон саноати марказларида кенг миқёсда уй-йўл қурилиши олиб борилади. Дингровда халқ ҳокимияти ўрнатилганидан бери ўтган ўн йил ичида 70 минг квадрат метрдан кўпроқ уй-жой майдон қурилган.

Шахтёрлар кунини мубосабати билан кеча Софияда тантанали йиллиги бўлиб ўтди. Йиллигида оғир саноат министри Тано Цолов доклад қилиди.

Болгария халқ мажлисининг президиуми тошкўмир ва кон-руда саноати илгорларини орденлар билан мукофотлади ҳамда уларга «Хизмат кўрсатган шахтёр» деган ном берди.

ИНДОНЕЗИЯ БЛАЎ СОВЕТ ИТТИФОҚИ ЎРТАСИДА САВДО АЛОҚАЛАРИНИ МУСТАҚАМЛАШ УЧУН

ЖАКАРТА, 28 август. (ТАСС). Индонезия газеталари Индонезия билан Совет Иттифоқи ўртасида мустақам савдо алоқаларини ривожлантириш кераклигини таъкидлаб ёзмақдалар.

«Харпан ракийат» газетаси бошмақоласида бундай деб ёзди: Жакартада СССРнинг иштироки била очилган халқаро ярмарка бу соҳада жуда катта имкониятларни вуқудга келтиради.

Газета Совет Иттифоқи билан савдо-сотиқ қилиш империалистик давлатларнинг таъ'инидан, Америка томонидан амалга оширилмаган камситиш сиёсатидан ҳолос бўлиш имконини беради, деб таъкидлайди. «Социализм мамлакатлари билан мустақам савдо-сотиқ мубосабати ларини ўрнатиш, — деб ёзди газета. — Индонезиянинг миллий манфаатларига мубосибдир».

Германия Демократик Республикаси давлат хавфсизлиги ишлари бўйича статс-секретариатининг ахбороти

БЕРЛИН, 28 август. (ТАСС). «Нейес Дейчланд» газетаси ГДР давлат хавфсизлиги ишлари бўйича статс-секретариатининг ахборотини босиб чиқарди. Ахборотда айтилишича, ГДР давлат хавфсизлиги органлари Габрий Германияда Гелен жосуслик таъшилотининг қамоққа олигани а'золаридан бирининг квартирасида тинтув ўтказилган вақтда «Хамма учун беш топшириқ» деб аталган бир ҳужжат топилган. Бу ҳужжат Гелен разведасининг марказий аппарати томонидан америкаликларнинг буйруғига мувофиқ тузилган.

Ҳужжатда уруш бўлган тақдирда Гелен агентларининг фаолияти учун директивалар бор ва у 16 моддадан иборат. Ҳужжатнинг иккинчи моддасида, жумладан, агентлар иттифоқчилар ҳарбий-ҳаво кучларининг темир йўл линияларига, йўлларга, кўприкларга, йирик алоқа узелларига, масалан, телеграфга ва шу хил муассасаларга қилган ҳужумининг оқибатларини аниқлашлари, тегишли тиклаш ишларини, янги кўприклар ва йўллар қурилишини, темир йўл зарарининг ўрнатилишини кузатиб боришлари лозим, деб қўрсатилган ва ҳожазо.

«Беш топшириқ»нинг 12-нчи моддаси агентларга ГДР даги барча иртисодий

таъдирларни ҳисобга олиб боришини таъкидлади. Шу билан бирга ҳужжат агентлардан электроэнергия, химия саноати учун асосий қосимҳиш ишлаб чиқариладиган корхоналарда саноат ишлабчиқаришининг дараласи тўғрисида маълумотлар тулашини, иттифоқчилар ҳарбий-ҳаво кучларининг корхоналарга қилидиган ҳужумлари натижаларини аниқлаш, шунингдек вайрон қилинган корхоналарнинг тиклаш ва уларни ишга тушириш йўлидаги урунлишларни кузатиб боришини талаб қилиди.

«Беш топшириқ»нинг 15-нчи моддасида агентларга иттифоқчиларнинг ҳаво ҳужумлари натижасида немиш аҳолиси ўртасида бўлган қурбонларни ҳисобга олиб бориш, шунингдек темир йўлларда ва автомобиль йўлларида транспортнинг қатновини кузатиб бориш, госпиталларнинг қарда жойлашганлиги ҳақида ва юқумли касалликларнинг тарқалганлиги ҳақида хабар бериб туриш таъсия этилади.

«Беш топшириқ»да Гелен агентларига ГДР ни мудофаа қилишда қатнашадиган қўшнларининг бир жойдан иккинчи жойга кўчиб юришини кузатиш ҳақида ҳам қўрсатма берилган.

ФРАНЦИЯ МИЛЛАТ МАЖЛИСИДА

ПАРИЖ, 28 август. (ТАСС). Кеча кечқурун Миллат мажлисида ҳукуматнинг Тунис ва Мароккадаги сиёсати ҳамда Франциянинг Хиндистондаги ерлари тўғрисидаги масала муҳокама қилиниб бўлди.

Музокарада коммунист депутат генерал Мальер-Жуэвиль сўзга чиқиб, Тунисда ва Мароккада юзага келган аҳвол бу мамлакатларда миллий-озодлик ҳаракатининг ўсганлигини ақс этдиради, деди. Мальер-Жуэвиль ҳукуматнинг Тунисга «ички автономия» беришга ваъда қилганлигини эслатиб, бундай деди: «Мендес-Франсинг Тунис ҳақида айтганлари унинг ўтмишдошлари томонидан айтилган гаплардан фарқ қилади. Ленин ҳақиқий фарқи фактлар бўлишига нисбат қилиш мумкин».

Бирқача депутатларнинг сўзида-кейин ҳукумат бошлиғи Мендес-Франсга сўз берилди. У Тунисдаги аҳволга қиёсда тўхталиб, Марокка проблемасига ўтиб да «конструктив қарорлар» қабул қилиш вақти эди, деб қўрсатди. Ленин Мендес-Франс ҳукумати ўтган йилда Жан дунёдаги савийи сўзларини Сиди Муҳаммад Бен Юсуфнинг Марокка тахтига қайтиб келишини кўзда тутмайди, деб

таъкидлади. Ҳукумат бошлиғи Марокка халқига «ўз ишларини бошқариш» ҳуқуқини «аста-секин» беришга ваъда қилиб, мароккашларни «лояль ва эркин француз-мароккаш музокаралари» олиб боришга чақирди.

Миллат мажлиси радикаллар Обри, Валаберг ва Белле томонидан тақдим этилган ҳамда шу масала юзасидан ҳукуматнинг баёнотини ма'қуллайдиган резолюцияни 122 овозга қарши 451 овоз билан қабул қилди.

Миллат мажлиси Франциянинг Хиндистондаги ерлари тўғрисидаги масала юзасидан ҳукуматни Хиндистон ҳукумати билан музокараларни давом этдиришга чақирадиган резолюция қабул қилди. Бу резолюция 215 овозга қарши 371 овоз билан қабул қилди.

Бугун Миллат мажлиси «Европа мудофаа бирлашмаси» тўғрисидаги масалани муҳокама қилишга киришди. Матбуотнинг хабар беришича, бу масала юзасидан музокарада қатнашган учун ҳозирдаёқ 80 дан кўп депутат ёзилган.

Редактор ўринбосари
М. КОРИЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (қишқи бино) — маъсумнинг очилиши — 4/IX да Кўтулге қон.

МУҚИМИ НОМЛИ ТЕАТРДА (Ҳамза номли театрининг ёнги биноси) — 31/VIII да Катта концерт.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА: «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — кундуз соат 2 гача Ойга учини.

ЕЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА: ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — кечқурун Африка (инкалла серия).

НАВОИЙ номли — эртаб Садко, кеч соат 5 да: 1) Львов, 2) Ленинград да дамолиш кунини бошқалар.

«ГЛАВЗАГОТХЛОППРОМ» ТОШКЕНТ МЕХАНИКА ЗАВОДИГА

ёрдамчи ишчилар, 6 разрядли токарлар, 4, 5, 6 разрядли слесарлар

К Е Р А К

Адрес: 1-й Тбилинский проезд, 17-й уй (3-й трамвайнинг Пушкин кўчаси охиридаги остана-ка).